

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΑ

ΣΤΟ ΛΟΓΓΟ ΠΕΡΑ

Πλάκωσε τὸ χινόπωρο. Πέρασε κι' αὐτό. Ἦλθε ὁ χειμῶνας. Νέκρα κ' ἄσυχια.

Βλέπεις τὸν οὐρανὸ καὶ τρομάζεις. Φορτωμένους ἀγέρα, βροχή, σύννεφα κι' ἀντάρα σὲ θωρεῖ ἄγριος, φοβερός, σὰ σνοικεῖο ποῦ εἶναι καὶ πέρα ἡ μαύρη θάλασσα θολωμένη κι' ἀφρισμένη πετάει στὸ γιᾶλο ἀφρούς καὶ φύκια σὰν ἄγριο χαιρετίσμα. Ὀλόγυρα ὁ ἀγέρας περήφανος, δυνατός, ἀκίνητος σὲ σφίγγει σὲ δένει καὶ σὲ τρομάζει.

Εἶναι χειμῶνας. Τὰ βουνὰ νυφάτικα ντυμένα ἀσπρομαυρίζουν καὶ γυαλίζουν ἀνάμεσα στὴν καταχνιά τῆς αἰγούλας. Τὰ δέντρα β' υἱζούν καὶ χτυπιόνται σὰ δρακόντοι, κλώνος μὲ κλώνο, ἐνῶ πρῶτα μὲ τὸ πρῶινὸ φύσημα τάγερα χαιρετιόνταν γλυκά, σιγὰ καὶ ἥσυχια μ' ἓνα τρυφερὸ ψιθύρισμα. Ἡ γις δροσερὴ, δροσερὴ σκεπάζει τὴ γύμνια τῆς μὲ λίγο τρυφερὸ χορτάρι ποῦνε κι' αὐτὸ παχνισμένο καὶ παγωμένο....

Τώρα δὲ σοῦ πλακώνει τὴν καρδιά μιὰ ἀόρατη πλάκα;

Δὲν σοῦ πλακώνει τὸ σπῆθος καὶ δὲν σοῦ σφίγγει τὸ λαιμὸ ἓνα χέρι μυστικό, ὅταν ὁ νοῦς ὠρολογιέται τὰ παλιὰ τῆς ἀγάπης παραμύθια;

Ἄκου τὸ σήμαντρο τοῦ ἐρημοκλήδου ποῦ ἀπ' τὸ βουνὸ σημαίνει καὶ κρᾶζει τοὺς πιστοὺς στὴ λειτουργία. Ἐλα νὰ πᾶμε πέρα, πέρα στὸ λόγγο γιὰ νὰ διῆς τὴ δόξα τῆς φύσης, καὶ γιὰ νὰ βάλῃς στὴν καρδιά σου τὸ μελαγχολικὸ, τὸ ψυχρὸ, τὸ σεβαρὸ χαιρετίσμα τοῦ χειμῶνα.

Ἐλα νὰ διῆς τὴν ἐλιά μὲ τὰ φύλλα τῆς τ' ἀσημένια, τὰ πρασινωπὰ, τὴν εὐλογημένη καὶ τιμημένη ἐλιά ποῦ περήφανη καὶ θεόρατη μαυρολογεῖ καὶ παίζει μὲ τὰ μαῦρα τὰ μύρια σπυριά τῆς.

Καὶ πέρα κεῖ νὰ ξανοίξῃς τὸ μικρὸ τὸ μαλακὸ μανιτάρι ποῦ σὰν λουλουῖδι, σὰν κρίνος, ἀσπρίζει καὶ γυαλίζει κρυμμένο στὰ χορτάρια καὶ στὶς ριζιμιές ἀδελφωμένο μὲ τὴν εὐωδιασμένη μυρσῖνα, μὲ τὸ πριναρί, μὲ τὸ σκίνο καὶ τὸ θυμάρι. Ἐλα στὸ λόγγο νὰ διῆς πῶς κοκκινίζει σὰν χεῖλι παρθενικὸ στὰ κλαριά τῆς κουμαριάς τὸ κόκκινο τὸ δροσερὸ κούμαρο κι' ἀνάμεσα στὰ κλαριά του νὰ παίξουν καὶ νὰ πιδοῦν, νὰ φτιάνουν τοὺς γάμους τῶν κοπάδια ἀπὸ κίχλες, κοτσύφια, καλογιάνοι μ' αὐτὸ τὸ γλυκὸ, τὸ μελωδικὸ κελάδηνά τους, ποῦ σὰν εἶσαι μπλεγμένος στὸ δάβανο τῆς μελαγχολιάς καὶ ἀπελπισίας σοῦ δίνουν κάποια ζωὴ καὶ ψυχὴ.

Πόσο εὐμορφο, πόσο εὐράνιο εἶναι τὸ κελάδηνά τους. Σοῦ σηκώνει τὶς τρίχες τῶν μαλλιών, ὅταν ὁ ἥλιος στέκεται μεσουρανής ἢ πηγαίνει στὴ δύση του καὶ πέρα τὰ βουνὰ προβάλλουν χιονισμένα, κ' ἡ φύση σοβαρὴ σοβαρὴ σοῦ μιλάει μὲ τὴν πρασινάδα

καὶ σὲ χαιρετῆ μὲ τὸ ἄγριο μούγγρισμα τῶν δεντριῶν καὶ σοῦ στέλνει καὶ σοῦ τυπώνει στὴν καρδιά καὶ στὸ νοῦ κάποιο τρυφερὸ καὶ ὑπεράνθρωπο χαιρετίσμα ἀπὸ τὶς μελωδίες ποῦ φτιάνουν οἱ κίχλες, τὰ κοτσύφια κ' οἱ καλόγιανοι στ' ἀνθισμένα θρούμπια καὶ στὶς μυρσίνες πέρα βαθιά στὴν κρύα ἐρημιὰ τοῦ λόγγου.

Κέρκυρα, 1903.

ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
δημοδιδάσκαλος

ΕΝΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΣ

Παιδιάκι δεκάτῃ χρονῶν καὶ μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου ἀκόμα. Καὶ γράφει στίχους. Αὐτὸς εἶναι ὁ Ρῶμος ὁ Φιλύρας. Στίχους του πρωτοδημοσίευσε στὸν «Νουμᾶ», ἐδῶ κ' ἔζη μῆνες, στὸ 51 φύλλο, μὲ τὸν γενικὸ τίτλο: «Ροδόφυλλα». Κᾶτι βρήκαμε μέσα σ' αὐτούς· αὐτὸ τὸ κᾶτι ποῦ ζητάει κανένας ἀπὸ τὸν κᾶθε ποιητὴ, μικρὸ ἢ μεγάλο, καὶ ποῦ ὄλ' οἱ ποιηταὶ, ἢ τουλάχιστο ὄλοι ὅσοι θέλουν νὰ ποζάρουν γιὰ ποιητὴ στὶς ἡμέρες μας, δὲν τῶχουν ἢ κι' ἂν τῶχουν δὲν κατορθώνουν καὶ νὰ μᾶς τὸ φανερώσουν. Βλέπεται, μεγάλο ποιητὴ δὲν τὸ λέμε, ἂν καὶ ὕστερ' ἀπὸ ὅσα ἔγραψε στὰ τελευταῖα μεγάλα «Παναθηναῖα» ὁ μεγάλος κριτικὸς Εὐνόπουλος γιὰ τὸν μεγάλον ποιητὴ Καβάφη, ἡμποροῦσε νὰ πῆ κανένας τὸν Φιλύρα, ποιητὴ μεγαλῶτατο.

Τέλος πάντων, ἄς τὰ ποῦν ἄλλοι αὐτά. Ὁ «Νουμᾶς», ποῦ μονάχα δουλιὰ ἀγωνίζεται νὰ δείχνῃ, ὄχι δὲ καὶ μεγάλους ἄνδρες νὰ φαμπρικάρῃ καὶ νὰ τοὺς καθίξῃ στὸ σβέρκον τοῦ πολυβασιανισμένου Ρωμείκου—σὰν κακὰ σπυριά, σὰν καλογέρους, νὰ ποῦμε—σᾶς παρουσιάζει σήμερα ἓναν μικρὸν ποιητὴ, τουλάχιστο στὰ χρόνια, κι' ἀφήνει τὴ κρίσι γιὰ τὴν ἀξία του σὲ λόγου σας. Ἄν ὁ Φιλύρας μεγαλώνοντας στὰ χρόνια, μεγαλώνει καὶ στὴν ἀξία, τόσο τὸ καλύτερο καὶ γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τὸν «Νουμᾶ» ποῦ καμᾶρι του θὰ τῶχῃ γιατί ἄνοιξε κι' ἀνοίγει δρόμο στοὺς νέους ποῦχουν νὰ ποῦν κᾶτι, χωρὶς νὰ ξηπάξεται καὶ νὰ κυνηγᾷ, ὅπως δυστυχῶς κάνουν δια τὰ περιοδικὰ μας κ' ἄλλοι οἱ ἐφημερίδες μας, μονάχα τὰ ρεκλαμοθετικὰ ὀνόματα ποῦ, τὰ περισσότερα, οἱ ἴδιοι οἱ κάτοχοί τους, μὲ τὰ ἴδια τὰ χέρια τους, ἐπρόντισαν καὶ νὰ τὰ βερνικώσουν.

εἶναι χρήσιμο καὶ τι ὄχι. Φιλολογία τέτοια βέβαια δὲ μπορεῖ ποτὲς νὰ διαπλάσει ψυχές καὶ πνεύματα κοινωνίας, ποῦ περισσότερο ἀπ' ὅλα ἔχει ἀνάγκη πνευματικῆς δύναμης. Τὴν ἠθικὴ τῆς ἐπίδραση τὴ βλέπουμε πολὺ καλὰ σ' ὅλες τῆς ζωῆς μας τὶς ἐκδήλωσεις· στὴν πολιτικὴ, στὴ δικαιοσύνη, στὴ θρησκεία παντοῦ οἱ ἴδιοι ἐγωιστές, χωρὶς εἰλικρίνεια, θέλουμε τὸ νόμο δούλο τῆς ὀρεξῆς μας, ἀνιδεοῖ τῆς βαθιάς ἐκείνης ἠθικῆς δύναμης, ποῦ κάνει ἓνα λαὸ νάχει τὴ δική του κι' ἀτομικὴ περηφάνεια, τὸ ἐγὼ τῆς ἠθικῆς συνείδησης, τὴ γνώση κατὰ ποῦ πρέπει νὰ βαδίσει γιὰ νὰ δείξει τὸ εἶναι τοῦ ἀκέραιου καὶ στολισμένου μὲ τὰ φῶτα τῆς φιλοσοφημένης ζωῆς. Τέτοια πράγματα ἡ φιλολογία μας δὲν τὰ πολυσκέφτηκε, γιατί δὲν τῆς ἦταν καὶ βολετὸ νὰ τὰ σκεφτεῖ, ἀφοῦ δειχεται περισσότερο μίμνηση, παρὰ βγαλμένη ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τῆς ζωῆς. Κι' ἂν σήμερα γίνονται κάποιοι ἀγῶνες νὰ σταματήσῃ τὸ κακὸ καὶ νὰ γυρίσουμε στὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, οἱ ἀγῶνες αὐτοὶ δὲ μπόρεσαν νὰ φτάσουν καὶ πολὺ στὴν ἐπιτυχία, γιατί τοὺς λείπει μείνο, ποῦ χρειάζονταν περισσότερο ἢ φιλοσοφημένη ἐνέργεια. Τὸ τι θάκανεν ἡ φιλολογία σὲ τῶπο σὰν τὸ δικὸ μας τὸ ξέρουν πολὺ καλὰ ὅσοι πρόσεξαν στὸ ζήτημ' αὐτό· μ' ἀκόμη δὲ νοιώσαμε, πῶς φιλολογία, ποῦ δὲν προχωρεῖ ταιριαστὰ κι' ἀχώριστα μὲ τὴ φιλοσοφία τὴν ἀληθινὴ καὶ τὴ

ΝΕΑ ΖΩΗ

Στὸν Κωστῆ Παλαμᾶ
Τὴν πέτρα δὲν ἐσάλεψες μὲ τὸ λιγνὸ σου χέρι,
ποῦ τὴν πορτοῦλαν ἐφράξε μιᾶς ἀπαλοζωῆς,
καὶ δὲ μᾶς ἐφανερώσες κάποιο καινούργιο ἀστέρι,
ὃ τοῦ βαθνοῦ ἐξερευνητή, ποῦ καὶ μυστηριολογεῖ;

Ἐσὸν δὲ μᾶς δασκάλεψες καὶ σὺ δὲ μᾶς ἐπήρας,
μᾶς ἔφερες καὶ ηῴσοιμεν ἀπὸ μακριὰ τὰ χνότα
τῆς νεῖας ζωῆς, ὑπέροκομη δὲ σοῦδωσαν οἱ μούρες
τῆ χάρη, καὶ δὲν ἐψαλλεν ἐσένα κᾶθε νότα;

Καὶ ὅταν τὴν πόρταν ἀνοιξες μᾶς συνεπῆραν μῦρα,
τ' ἀστέρι ἐφεγγεβολόγησε ὅτις νεῖας ζωῆς τὰ χάη,
ζωὴ πανώρεια ξάνοιξαν τὰ μάτια, καὶ μὲ λῦρα
βαθύφωνη ἐτόνισε τὸν ὕμνον τοῦ νέου Μᾶη.

ΑΠΟΔΩΝ

Πέρα ὅτι ἀκρωκεῖνια, πρὸς τὴ δύση
τῶν βουνῶν καὶ τῶν κάμπων, πέρα καὶ περὶ πέρα,
ὁ Ἀπόλλων ζῆ ὅς ἐρηρὴν ἄρμονια,
ποῦ τὴ μηνάει καὶ τῆς Πυθίας ἡ ζάλη,
καὶ χρησιμοὶ περισσώτερα — ὅτὸ ἱερὸ μεθύσι,
πειτάνε δρασκελώντας τὰ θαλάσσια πλάτη,
τώρα ποῦ σβύνει ὁ ἥλιος ὅς μεθύσι δογίων.

Χαρᾶς κ' εἰρήνης καὶ ἐλέους σημάδια,
ὅτὰ ἀνάγνα φιερά τοὺς τ' ἄγιο φῶς φαντάζει
ποῦ τὸ σκορπᾶν σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση
ὅτῶν ἀνθρωπίνων θλίψεων τὰ σκοιᾶδια.
Ἐρχονται νὰ στερέψουν τῶν καμῶν τὰ δάκρυα
μῶς ὅτου Καιροῦ τὴν καταχθόνια λύσσα.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Γλυκοχαράζει ὁ Ἀπρίλης μας ὅτις ἀγνὴς κορφές.
καὶ τ' ἀνθῖνα τὰ κύματα ξεχύνονται ὅτῃν πλάση,
ροδοστεφάνη ὃ πλέξε σὺ ποῦ ὄς τὰ τώρα κλαῖς,
καὶ ἡ θλιμμένη σου ψυχὴ κάποι' ἄλλα ἀνθούλια ἄς
[μύσση]

Τὸ δάκρυ σου τὸ φλογερὸ θὲ νὰ γενῆ δροσᾶ,
ὅτου στεφανοῦ τὰ λούλουδα, νὰ ὅς νυφροστολίση,
καὶ τῆς καρδοῦλας σου ὁ ἀχὸς σημάντρον ἀντιλαλά
στὸ νυφικὸ, στὸ ρόδινο τῆς ζήσης μας μεθύσι.

ΡΩΜΟΣ ΦΥΛΤΡΑΣ

ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

5 Η ΖΩΗ ΜΑΣ Κ' Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ 5

Α'.

ΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΑΣ

Ἄπᾶνου σ' αὐτὴν εἶπα γιὰ τὸ ἀρνητικὸ ἔργο τῶν περιοδικῶν μας καὶ τὴν ἀφιλοσόφητη φιλολογία, ποῦ κλειοῦν μέσα στὶς σελίδες τους. Δὲ δειχτήκεν ὡς τώρα σ' αὐτὰ ἡ γενναία σκέψη, ποῦ θὰ ἦταν ἱκανὴ νὰ φέρει τὴν ἀληθινὴ ἀναμόρφωση στὴν πιὸ λεπτὴ καὶ πιὸ σπουδαία τῆς ζωῆς μας ἐκδήλωση κι' οὔτε ἀκούστηκε τὸ σκλπισμα, ποῦ ἴξ διελκλύσε τὸν σύνταχο ἐρχομὸ τῆς, γιατί ἀκόμη δὲν ἀγκυλιάσαμε τὴν ἀλήθεια. Καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ βλέπουμε πιὸ παραστατικὰ πόσο ἡ φιλολογία τῶν περιοδικῶν μας εἶναι ὅλη ἀπᾶνου—κᾶτου ἀδειανῆ ἀπὸ νοήματα, ποῦ δυναμίζουν τὸ πνεῦμα γιὰ νὰ ξέρει κατόπι νὰ κρίνει καὶ νὰ ξεχωρίζει τὸ τι θὰ τοῦ

βγαλμένη ἀπὸ τὴ ζωὴ μας, δὲ μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ καὶ τίποτε ποῦ νάχει ἠθικὴ ἐπίδραση.

* *

Ὁ Ταῖν, μιλώντας γιὰ τὰ κριτικὰ καὶ ἱστορικὰ δακίμια τοῦ Μακώλαι*, λέει, ὅτι «ἀγαπάει τὰ τέτοια βιβλία, γιατί πρῶτα-πρῶτα μπορεῖ κανένας ν' ἀφήσῃ τὸ βιβλίον στὶς εἰκοσι σελίδες, ν' ἀρχίσει ἀπὸ τὸ τέλος ἢ ἀπὸ τὴ μέση· δὲν εἶναι δούλος σ' αὐτὸ παρὰ κύριος· μπορεῖ νὰ τὸ διαβάσῃ σὰν ἐφημερίδα· δεύτερο γιατί ἔχουν ποικιλία· κι' αὐτὸ κάνει ἐντύπωση κι' ἀρρῆσει»· κ' ὕστερ' ἀπὸ μερικὰ ἄλλα λέει, πῶς «στὰ τέτοια βιβλία νοιώθουμε ἀπὸ προτῆτερα τὸ τι θὰ μᾶς εἶπει ὁ συγγραφέας.... μπαίνει κι' αὐτὸς στὴ σκέψη μας καὶ στὴ ζωὴ μας». Γὰ ἴδια μπορεῖ νὰ εἶπει κανένας καὶ γιὰ τὰ περιοδικὰ, γιατί κι' αὐτὰ τὰ διαβάζει μὲ τὸν τρόπο, ποῦ λέει ὁ Ταῖν, καὶ βρίσκει μέσα στὶς σελίδες τους, σὲ μεγαλεῖτερο βαθμὸ μάλιστα, τὴν ποικιλία, ποῦ κάνει ἐντύπωση κι' ἀρρῆσει· κι' ἀκόμη τὰ περιοδικὰ ὄχι μονάχα μπαίνουν στὴ σκέψη καὶ καὶ στὴ ζωὴ μας, παρὰ καὶ ζωγραφίζουν τὴ ζωὴ μας. Ὑστερ' ἀπ' αὐτὰ δὲν εἶναι καὶ πολὺ δύσκολο νὰ νοιώσῃ κανένας τί

* H. Tain «Histoire de la Litterature Anglaise Tom. V Chap III § 1.

**Ο „ΝΟΥΜΑΣ“,
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ**

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στὰ κίσκια τῆς πλατείας Συντάγματος, Ὁμονοίας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου (Ὁφθαλμιατρειῶν), Σταθμοῦ Ὑπογείου σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια).

Ὁ „ΝΟΥΜΑΣ“ δέχεται ἀπὸ τίς ἐποχὲς καὶ τριμηνούς συνδρομητές, μὲ δυὸ δραχμὲς προπληρωτέες τὴν τριμηνία.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

* Η ΑΛΗΘΙΝΗ

νεοελληνική είναι πολύ αλλοιωτική από την κορακιστική των ἔφημερίδων. Ἐχει χάρι κι' ἀρχοντιά, ἔχει διαφανάδα καὶ ξαστεριά, ἔχει κάμπον «μουσική», μὰ πρῶτα πρῶτα ἔχει προσόντα δραματικά ἀνύπαρχτα σὲ καμμιὰ ἄλλη γλῶσσα.

Διαβάστε τὴ σημερινὴ στήλη μας τῶν «Νέων βιβλίων» γιὰ νὰ δῆτε καὶ τὰ ρέστα. Τὴ φορὰ αὐτὴ δὲν μιλάει κανένας ἀπὸ μᾶς τοὺς προδότες, τοὺς πουλημένους στὴν Πανσλαβιστικὴ ἔταιρία. Μιλάει ξένος ἐπιστήμονας. Μιλάει ὁ Ἑγγλέζος καθηγητὴς κ. Rouse καὶ μιλάει ἀπὸ τίς στήλες ἐγγλέζικου περιοδικοῦ, τῆς «Classical Review» ποὺ θαρροῦμε πῶς ἔχει κάποια μεγαλύτερη ἀξία ἀπὸ τὰ «Πάτρια» τοῦ κ. Χατζιδάκι.

Κι' ὁ Ἑγγλέζος ἐπιστήμονας—ἀκοῦστε κ. Ὑπουργὲ τῆς Παιδείας!—φανερώνει τὴ λύπη

του καὶ παραπονιέται πικρὰ ποὺ δὲν σπουδάζουν οἱ συμπατριῶτες του, οἱ ἐγγλέζοι δηλαδή, τὴν ζωντανή, τὴν ἐθνικὴ μας γλῶσση, δπως τὴν προσέχουν καὶ τὴ σπουδάζουν οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοί.

Δὲ γελάτε; Μὰ σταθῆτε! Δὲν κλαίτε, καλύτερα; Νὰ συμβουλευθῶν ἐκεῖ, στὸν εὐλογημένο τόπο, οἱ καθηγηταί, ἐγγλέζοι καθηγηταί, τοὺς συμπατριῶτες τους νὰ προσέξουν στὴν νεοελληνικὴ γλῶσσα, νὰ τὴ σπουδᾶσουν, νὰ ἐντρυφήσουν στὴς ὁμορφιές της, νὰ θαυμάσουν τοὺς θησαυρούς της—κι' ἐδῶ οἱ σοφοὶ ξυλοσχίσται τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κι' οἱ κουφιοκέφαλοι τοῦ καθημερινοῦ τύπου ταμπουρλιέριδες νὰ τὴ βρίζουν καὶ νὰ τὴ περιφρονοῦν καὶ νὰ σηκώνουν μὲ τίς ἀνόητες κι' ἀντεθνικὲς κραυγὲς τους ἓνα ἄμυαλο ὄχλο ἐναντίον της;

Γιὰ κλάματα κι' ὄχι γιὰ γέλοια εἴμαστε στ' ἀλήθεια. Τέτοιο κακό, τέτοιο ρεζίλεμα, τέτοιο καταχώνιασμα ποὺ τραβάμε σήμερα μὲς μὲ τοὺς δαμοσ-ογράφους μας, δὲν τὰ τραβήξαν οἱ Ἀδελφίτες τὸν παλιὸ καιρὸ μὲ τοὺς δικούς τους. Γιατὶ αὐτοὶ ἂν εἶχαν ἄλλους κορέους πολιτικούς καὶ κοινωνικούς, δὲν εἶχαν οὔτε Μιστριώτηδες οὔτε Κανελλίδηδες. Καὶ γι' αὐτὸ ὁ κόσμος σήμερα, ὁ ξένος κόσμος, σὺν γυρίζει τὰ μᾶτια του κατὰ μᾶς, γελάει περισσότερο μὲ τὰ Ρωμέικα καρνακιολήκια καὶ λιγότερο μὲ τ' Ἀδελφίτικα.

Ο ΣΟΦΟΣ

Ξυλοσχίστης τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὁ ἀπαίσιος ἄνθρωπος ποὺ κίνατοκίλισε τὸν κόσμον τὴν νύχτα τῆς 16 Νοεμβρίου, ὁ ποταπὸς γραμματοκἀπηλος ποὺ ὑποχρεώνει τὰ κοριτσάκια τοῦ Ἀρσακείου νὰγοράζουν τοὺς μωρούς του λόγους, ποὺ τοὺς ἐκουρέλιασε στὸν «Νουμᾶ» (φύλλα 34, 35 καὶ 36) ὁ Σπύρος Ἀναστασιαδῆς, ἓνα παιδάκι τὸ ὁποῖο μόλις χιτὲς βγήκε ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο—ὁ ἀπαίσιος λοιπὸν αὐτὸς σχολιῶνθρωπος, ὁ καταλερώσας τὸ Πανεπιστήμιο μὲ τὰ ξερενοβολήματά του, μᾶς παρουσιάζεται σήμερα ὡς ἐθνομάρτυρας γιὰ τὸν ἐκάλεσαν στὴν ἀνάκρισι νὰ δώσῃ λόγο γιὰ τίς ἀνοησίες ποὺ εἶπε καὶ γιὰ τοὺς φόνους ποὺ προκάλεσε τὴν ἀπαίσιαν ἐκείνη νύχτα μὲ τοὺς φαρφαρονισμούς του καὶ μὲ τίς φουσκαντεριές του τίς ρητορικές.

Ἄσχημα, πολὺ ἄσχημα, ἔκανε ἡ Πολιτεία ποὺ πῆρε στὰ σοβαρὰ τίς Μιστριώτικες ἀνοησίες καὶ λίγο νὰ τὸν κἀνῃ ὄχι ἐθνομάρτυρα, ἀλλὰ σανίδα ποὺ θὰ πατοῦσε ἀπάνω του ὁ προστάτης του ὁ κ. Θεσμογιάννης, γιὰ ν' ἀναβῆ στὴν Ἀρχή. Ἄσχημα ἔκανε, τὸ ἐπαναλαμβάνομε, καὶ καλὰ θὰ κἀνῃ νὰ σταματήτῃ ἔως ἐδῶ καὶ νὰ μὴν ἀποτολμῆσῃ καὶ τὴν σύλληψι του.

Τέτοιους ἀνθρώπους δὲν τοὺς συλλαμβάνουν ἄλλοῦ. Τοὺς κλειοῦνε στὰ φρενοκομεῖα, ἀφοῦ δυστυχῶς ἢ δῆθεν φιλανθρωπία δὲν ἐπιτρέπει νὰ τοὺς κρεμοῦν ἀπὸ τὴ γλῶσσα σὲ χατάπικο τσιγκέλι, ἢ νὰ τοὺς γδέρνουν τὴ βρωμόγλωσσα καὶ νὰ τοὺς τῆ τρίβουν μὲ κλάτι χοντρό.

ΕΝΑ ΔΩΡΟ

πρωτοχρονιάτικο θὰ κἀμῃ ὁ «Νουμᾶς» στοὺς ἀναγνώστες του: Τὸ ἀρχαῖο μυθιστόρημα τοῦ Λογγου «τὰ κατὰ Δάφνιν καὶ Χλῆσιν» τὸ γεμάτο ποίησι καὶ ὄρση καὶ σπαρταριστὰ ἐπεισοδία, ποὺ αἰ μεταφρασμένο σ' ὄλες τίς ξένες γλῶσσες καὶ ποὺ μονάχα στὴ δική μας τὴ γλῶσσα ἔδεν εἶχε μεταφρασθῆ.

Ἀπάνου σ' ἓνα χρόνον ὁ «Νουμᾶς» εὐτύχησε νὰ δώσῃ στοὺς ἀναγνώστες του δυὸ ἀρχαῖες ἐπιφυλλίδες: Τὸν «Τίμωνα» τοῦ Λουκιανοῦ καὶ τὸν «Κρίτωνα» τοῦ Πλάτωνα. Ἐξακολουθώντας τὸν δρόμον του τὸν ἐθνικὸ ποῦχει χαράξει, νὰ μπολιάσῃ δηλαδή τὴ σύχρονη σκέψι καὶ τὴ σύχρονη ζωὴ μὲ μπόλι ἀρχαῖο, εὐγενικό, καθήριο καὶ ζωογόνο, ἐγκαισιάζει τίς ἐπιφυλλίδες τοῦ δευτέρου χρόνου του μὲ τὰ θάνατο μυθιστορημα τοῦ Λογγου, μεταφρασμένο στὴ ζωντανή μας γλῶσσα ἀπὸ τὸ συνεργάτη μας κ. Ἡλία Βουτιεριῶδη ποὺ ἔδειξε μὲ τὴν μετὰφρασι τοῦ «Τίμωνα» πῶς κατέχει τὴν τέχνη ὄχι νὰ ζωντανεύῃ τοὺς ἀρχαίους συγγραφείς, γιὰ τὶ αὐτοὶ ζωντανοὶ κι' ἀθάνατοι θὰ μένουν πάντα, μὰ νὰ μᾶς τοὺς παρουσιάσῃ καὶ μὲ τὴν καινούρια φορεσιά τους. Ἴδιους κι' ἀπαράλαχτους δπως ἦσαν καὶ στὴν ἀρχαιότητα.

Τὸ μυθιστόρημα τοῦ Λογγου θάρχηνησῃ ἀπὸ τὸ πρωτοχρονιάτικο φύλλο. Ὑστερ' ἀπὸ δυὸ τρία φύλλα ὁ Λογγος θὰ συντροφει-ῆ κι' ἀπὸ μιὰ τραγωδία τοῦ Σαφοκλῆ. Γιὰ κείνους, τοὺς

μποροῦσαν νὰ κἀνουν στὸν τόπον μᾶς τὰ καλὰ περιοδικὰ, στὸν τόπον μᾶς, ποὺ ἀκόμη δὲ ἔχει ὠρισμένη φιλολογία καὶ ποὺ δὲ συνήθισε νὰ δίνει στὰ βιβλία τὴν προτιμώμενη τιμὴ. Δὲν εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ νοιώσῃ κανένας πόσο μᾶς χρειάζονται περιοδικὰ μὲ μέθοδο, ποὺ θὰ μᾶς δείχνουν ὅτι τοῦτο βγαίνει γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ καὶ τοῦτο γιὰ κείνον. Μὰ στὰ δικὰ μᾶς, ὅ,τι δὲ βλέπομε καθόλου εἶναι τὸ ποιὸς ὁ σκοπὸς ποὺ βγαίνουν. Καὶ πρέπει, κι' ἔχει ὄλο τὸ δίκιο νὰ ρωτηθῆ κανένας: γιὰ ποιά ἰδέα ἀγωνίζονται; ποιά εἶναι ἡ προσπάθειά τους γιὰ νὰ νικήσουν στὸν ἀγῶνα; μὲ ποιὸν τρόπο δείχνουν στοὺς ἀναγνώστες τους, ὅτι ἡ ἀρχὴ τους εἶναι τούτῃ ἢ κείνη; Μὰ σ' ὄλες αὐτὲς τίς ἐρωτήσεις μονάχη ἀπάντησι δίνεται τὸ, ὅτι τὰ περιοδικὰ μᾶς δὲν πρωτοστατοῦν σὲ τίποτε, πρῶτὰ ἀφίνονται νὰ πέρνουνται ἀσυνείδητα μῆσα στὸ ξετύλιγμα τῆς καθημερινῆς ζωῆς μᾶς, δίχως ἀντίστασι καμμιὰ καὶ δίχως τὴ θέλησι νὰ σπρώξουν τὴ ζωὴ σὲ κἀτὶ πῶς ἰδανικό καὶ πῶς ἐλεύτερο ἀπὸ τὸ ξερὸ πέρασμα τῆς.

Δὲ μποροῦν νὰ κἀνουν τὴν κοινωνία μᾶς νὰ σκέφτεται. Εἶναι φανερό, πῶς καὶ τοῦ τύπου μᾶς τὸ κοινὸ, ποὺ διαβάζει, ἔχει τὴν ἴδια μὲ τοὺς λαούς, ποὺ σ' ἄλλες χώρες ζοῦν, νευρική ταρχήν καὶ ἀνησυχία νὰ τελειώνει γλῆγορα ὅ,τι ἀρχίζει καὶ γιὰ τοῦτο, ὅταν δὲν ἔχει μπροστὰ του μυθιστορηματά, τ' ἀρέσει καλῆτερα νὰ διαβάζει πράγματα σύντομα κι' εὐκολοχῶνευτα. Τέ-

τοια εἶναι ἴσα μὲ σήμερα ἡ παιδαγωγίσι του: τὴ σκέψι κι' ὅ,τι θὰ τὸ ἀνάγκαιε νὰ σκεφτεῖ, πάντα τὰ φοβήθησεν ἀπόφουε κι' ἀποφεύγει νὰ ζητᾶει τὴν οὐσία στὸ βάθος τῆς ἰδέας καὶ νὰ τὴ βραῖκει ὑστερ' ἀπὸ γερό ξεψάχνισμα. Εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς σημερινῆς μᾶς κοινωνίας γνώρισμα. Καὶ μιὰ ἀπὸ τίς σπουδαιότερες ἀφορμῆς, ὄλο τὸ ἀρνητικὸ ἔργο τῆς φιλολογίας τῶν περιοδικῶν μᾶς, γιὰ τὶ πῶς θέλετε νὰ δείξῃ ἓνα κοινὸ καὶ λίγο ἐνδιάφερο, γιὰ πράγματα, ποὺ τὸ ἀφίνουν ἀνάιστητο, ποὺ δὲ μιλοῦν στὴν καρδιά του, ποὺ δὲν τοῦ λέν γιὰ ἀίστημα τίποτε;

Ι. Ἡ ἀταξία στὴν ὕλη τῶν φιλολογικῶν περιοδικῶν εἶναι μιὰ αἰτία, ποὺ τὰ κἀνει νὰ ναυαγοῦν στὸ σκοπὸ τους. Στὰ δικὰ μᾶς ἡ ἀταξία αὐτὴ δείχεται σὲ μεγάλῳ βαθμῷ, μὰ ἴσως καὶ νὰ περναίε ἀπαρτήρητη, γιὰ τὶ συμφωνάει μὲ τὸ χαραχτήρα μᾶς, ποὺ τὰ δέχεται ὄλα, χωρὶς καὶ νὰ πολυζητᾶει νὰ βρεῖ τὴν ἀρμονία σὲ κάθε πράξῃ κι' ἐνέργεια. Θερωῶ, πῶς τοῦτο ζηγιέται καλῆτερα, ἂν προσέξομε πῶς βαθιὰ στὴ Νεοελληνικὴ ψυχῇ. Ὁ τρόπος ὄλης τῆς ζωῆς μᾶς, τῆς ἐθνικῆς καὶ ἀτομικῆς, εἶναι περισσότερο δημοκρατικός—καὶ σ' αὐτὸ μποροῦμε νὰ βροῦμε τὸ νόμον τῆς κληρονομικότητος—καὶ τὸ πνεμα μᾶς, παίρνοντας φυσικὰ τέτοια διάπλασι, εἶναι ἔτοιμο νὰ δέχεται τὸ καθετί, ποὺ τοῦ παρουσιάζουν, ἀνεξέστατα, μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸ τῆς στιγμῆς, χωρὶς τὴ δύναμη τῆς ἀντίστασης: μὰ ὑστερὰ ἀκολου-

θώντας πάλι τοὺς ἀνίκητους ψυχολογικούς νόμους, τοὺς νόμους τῆς ζήτησις καὶ τῆς γνώσις, ἀρχίζει νὰ κρίνει καὶ νὰ ξετάζει καὶ τότες φανερόνεται ὄλη του ἡ δημοκρατικὴ οὐσία, γιὰ τὶ, νομίζοντας, ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι σ' ὄλα μῆσα, τίς πῶς πολλές φορὲς δὲ δέχεται τίποτε ἀπ' ὄσα τοῦ παρουσίασαν, ἐπειδὴς κοντὰ στὰ ἄλλα τοῦ λείπει κι' ἡ δύναμη τῆς σκέψις, δὲν ἔχει τὴ συνήθεια νὰ σκέφτεται καὶ νὰ κρίνει κατόπι καθαρὰ. Οἱ ἰδέες εἶναι καὶ μένουν ἀκκονόντες σ' αὐτὸ καὶ μὲ τέτοιο τρόπο τίς δέχεται ἡ ψυχὴ μᾶς. Ἡ ἀταξία βασιλεύει στὴ Νεοελληνικὴ ψυχῇ καὶ τὸ νόμον τῆς ἀρμονίας τὸν φοβάται, μπορεῖ νὰ εἶπει κανένας, πρᾶμα, ποὺ δείχεται στὸ καθημερινὸ ξετύλιγμα τῆς ζωῆς μᾶς ἀπὸ τὴν πεζότερη ἐκδήλωσι ὡς στὸ φανερωμα τῆς ζωῆς στὸν κόσμον τῆς ἰδέας καὶ τῆς φαντασίας. Ὅταν τέτοια εἶναι ἡ καθολικὴ μορφή της καὶ τὸ ἔργον ἐκείνων, ποὺ θέλουν νὰ μιλήσουν ἢ νὰ σημάωσιν πρὸς αὐτή, δὲ μπορεῖ πρᾶν νὰ εἶναι ἀταχτο στὴ βάση του καὶ στὸ δρόμον, ποὺ θὰ τραβήξει. Κι' ἀφοῦ οἱ ἐκδότες καὶ διευθυντές τῶν Ἑλληνικῶν περιοδικῶν εἶναι καὶ αὐτοὶ Ἑλληνας καὶ ζοῦν μῆσα στὴν Ἑλλάδα, μ' ὄλη τους τὴν πνεματικὴ—ὅποια κι' ἂν εἶναι—σχέσι μὲ τίς ἄλλες χώρες, στὸ μερικὸ ἔργο τους ἔδειχον τὸ σημερινὸ γνώρισμα τῆς φυλῆς τους: δηλ. τὴν ἀταξία καὶ τὴ δημοκρατικὴ ψυχῇ τους. Τὸ ἔργο τους δὲν ἔχει ἀρμονία, δὲν εἶναι ἀγῶνας ποὺ μπορεῖ νὰ κἀ

λίγους μὰ ἐκλεχτούς, ποῦ μποροῦν νὰ νοιώ-
σουν καὶ νὰ ἐχτιμήσουν τέτοια πράγματα, τὰ
δυσὺ αὐτὰ ἐκλεκτὰ ἔργα εἶναι δυσὺ ἀριστοὶ οἰωνοὶ
γιὰ τὸ δεῦτερο χρόνον τοῦ «Νουμά».

ΑΠΟ ΟΛΗ

τῆ φασαρία ποῦ σήκωσαν οἱ Πειραιῶτες γιὰ τὸν
καινούργιο Δήμαρχό τους, ἂν πέπη δηλαδὴ νὰ
ἐπικυρωθῆ ἢ ὄχι ἡ ἐκλογή του, ἀφοῦ εἶναι φυγό-
στρατος κ' ἀφοῦ ὁ Νόμος ἀπαγορεύει στοὺς τέ-
τοιους νὰ ἐκλέγονται εἴτε δήμαρχοι, εἴτε βουλευταὶ
— ἀπ' ὅλη αὐτὴ τῆ φασαρία ποῦ ἐνδιαφέρει μονάχα
τοὺς Πειραιῶτες, ἕνα μονάχα, γενικωτέρου κάπως ἐν-
διαφέροντος, μὰς ἔκανε μεγαλύτερη ἐντύπωση.

Ὁ κ. Δαμακλῆς ἀπὸ εἴκοσι, τριάντα χρόνια σχε-
δόν, ἦταν φυγόστρατος καὶ συνεπῶς κατὰ τὴν ὑπη-
ρεσιακὴ φροσεολογία, «καταζητεῖτο ὡς τοιοῦτος».
Κι' ὁμῶς ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιω-
τικῶν ἐφάνερωσε μ' ἕνα ἔγγραφο τῆς, τὸ ὅποῖον κ'
ἐδημοσιεύθηκε, πῶς ὁ κ. Δαμακλῆς πλήρωσε στὶς 16
Δεκεμβρίου 1903 τὸ νόμιμο ἀντιστάχωμα καὶ πρέ-
πει νὰ παύσῃ πᾶσα κατ' αὐτοῦ ἀναζήτησις.

Καταλάβετε τί συμβαίνει; Ἡ ὑπηρεσία κατα-
ζητοῦσε τριάντα ὀλόκληρα χρόνια τὸν κ. Δαμακλῆ
καὶ δὲν τὸν εὔρισκε. Καὶ δὲν θὰ τὸν εὔρισκε ποτέ,
ἂν ὁ κ. Δαμακλῆς δὲν ἔβγαине Δήμαρχός κ' ἂν οἱ
ἀντιθετοὶ του δὲν ζητοῦσαν τὴν ἀκύρωσι τῆς ἐκλυ-
γῆς του γιὰ τὴν αἰτία τῆς φυγοστρατίας του.

Αὐτὸ καλεῖται Ρωμέϊκο, καὶ νὰ μὰς συμπαῦθατε!

Η Μ Ω Ρ Α

ἐπίθεσι ποῦ γίνεται ἀπὸ μερικὲς ἐφημερίδες ἐναντίον τοῦ
Μαίτερλιγκ καὶ τοῦ Ἀνατὸλ Φράνς, παρακίνησε τὸν κ.
Ν. Ἐπ. νὰ δημοσιεύσῃ ἕνα ἄρθρον δικανικώτατο πρὸς
ὑπεράσπισιν τῶν ἰδικῶν ὑβριζομένων ἄλλοθενῶν αὐτῶν
κυρίων.

Ὁ κ. Ν. Ἐπ., ὡς γνωστόν, ἔχει λάβει ὑπὸ τὴν προ-
στασίαν του ὅλη τὴν Γαλλικὴ φιλολογία καὶ ἰδιαίτατα
τὸν κ. Φράνς. Ἡθέλαμε ὁμῶς νὰ ξέρουμε ἂν ἀνταποδίδῃ
καὶ ὁ εὐγενὴς Γαλάτης τὰ ἴσα στὸν συνήγορόν του καὶ
ἂν ἀναλαμβάνῃ τὴν ὑπεράσπισιν του στὰ Γαλλικὰ φύλλα
ὅταν τὸν κουρελιάζουσι, τὸν συνήγορο, κάποτε ἐδῶ τὰ ἐλ-
ληνικὰ φύλλα.

Ἡ ἀπορία μας εἶναι δικαιολογημένη, ἀφοῦ δὲν ἐδημο-
σιεύθηκε ποτὲ κανένα ἐπίσημο ἔγγραφο ποῦ νὰ μὰς φανε-
ρόναι ὅτι ἔχει συνασθῆ συνθήκη συμμαχίας κ' ἐπιμαχίας
μεταξὺ τοῦ Ἀνατὸλ Φράνς καὶ τοῦ ἡμετέρου Ἀνατὸλ
Γκρέκ.

θεὶ τὸ κοινὸ νὰ τὸν σεβαστῆ καὶ νὰ τὸν ἀγαπήσῃ, γιὰ-
τί δὲν τοῦ δείχνει πῶς νὰ αἰσθάνεται καὶ δὲν τὸ συνη-
νίζει νὰ σκέφτεται.

II. Τέτοιαν ἀταξία στὸ ἔργο τους ἀπὸ τὰ περιοδι-
κὰ τῶν τελευταίων χρόνων μὰς εἰδείξαν «τὸ Περιδικόν
μας» κ' «ὁ Διόνυσος». Τὸ πρῶτον θέλησε νὰ περπατή-
σει ἀπάνου στὰ ἴδια τῆς «Τέχνης» ἀχνάρια, μὲ τὴ
προσκόλλησιν στὴ μίμησιν καὶ τὴν ἀντιγραφὴ τῆς ἰ-
δέας νὰ δεχτοῦμε τὸ Γερμανισμὸ γιὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς
Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ μὰς παρουσιά-
σεν ἔργασίαν μὲ τὴν πῶς βελιχὴ ἀνομιότητα καὶ τὴν πῶς
εὐκολα πῶς ἐλλειψὴ τῆς ἀρμονίας. Ἀπὸ τοὺς συ-
νεργάταις του μποροῦμε νὰ κρίνομε κ' ἂν εἶχε κανένα
πρόγραμμα, πῶς μ' αὐτὸ ἔβλεπε σὲ ὀρισμένον ἀποτέ-
λεσμά, ἢ κάποιον σκοπὸ, ποῦ θὰ γινόταν χρήσιμος στὴ
σημερινὴ φιλολογικὴ ζωὴ μας. Τὸ δεῦτερον, «ὁ Διόνυ-
σος» βγήκε κ' αὐτὸ μὲ πρόγραμμα καὶ σκοπὸ νὰ γαρ-
μίσει καὶ νὰ στήσῃ καινούργιους στύλους γιὰ τὴν φιλο-
λογία μας καὶ θέλησε νὰ μὰς δείξῃ, πῶς εἶναι γέννη-
μα καὶ θρέμμα τῆς φιλοσοφίας τοῦ Νίτσε. Ἐβαλεν ἀν-
τίς γιὰ πρόλογον ἕνα λόγον τοῦ Γερμανοῦ φιλοσοφοῦ «γε-
νήτε σκληροί», καὶ σύμφωνα μὲ τὸν ἀρροισμὸν αὐτῶν
προσπάθει νὰ φανεῖ σκληρό, μὰ μὲ τρόπο—ποῦ ἀφοῦ
πέθανεν ὁ ἕνας διευθυντὴς του, ὁ Καμπύσης—ἔλεγε κα-
θαρά, πῶς ἦταν πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν ζωὴ.

Ὅπως ἡ «Τέχνη» εἶσι καὶ «τὸ Περιδικόν μας»

ΣΥΝΑΞΑΡΙΑ ΑΓΙΟΝΟΡΕΙΤΙΚΑ

«Α'Ι' ΝΙΚΟΛΑΣ Ο ΣΤΡΕΙΔΑΣ»

Στὸ καιρὸ ποῦ βασίλευε Σουλεϊμάνης ὁ Κανουνῆς,
δηλαδὴ ὁ Νομοθέτης, ὁ Σουλτάνος ἐκεῖνος ποῦ εἰδίωξε
τοὺς Λατίνους ἀπὸ τὸ νησί τοῦ Κολοσσού, μὲ ἀρμάδα ἀπὸ
Ἀλγερίνους καὶ Μαροκηνούς ἔβαλε τὴν πλώρη τῆς γιὰ τὸ
κῆπο τῆς Παναγίας γιὰ τὸ τρόπιον τῆς Ὁρθοδόξιας, γιὰ
τὸ ἐμπόδιον τοῦ Ἐρέτη, γιὰ τὸ καύχημα τῶν Μακεδόνων
γιὰ τὸ φύλακα τοῦ ἔθνομος μας, γιὰ τὴν Ἀκτὴ, γιὰ
τὸν Ἄθω τὸν Γίγαντα, γιὰ τὸ Ἄγιονόρος ποῦ ἀπῆκαν οἱ
καλόγηροι μας νὰ τὸ κατήσουν οἱ Σόβιεδοι τῆς Βουλγαρίας
οἱ Γουρουνοδοσκοὶ τῆς Σερβίας καὶ οἱ πολύμορφοι Χαχό-
λοι τῆς Ρουσίας.

Πρῶτα πρῶτα οἱ βρωμεραῖς αὐταῖς Ἄρπυιαι, ἀράξαν
στὸ Μοναστήρι τοῦ Σφιγμένου καὶ ἀφοῦ τὸ καταρτήμα-
ξαν, πήραν μὲ τὴ σειρά τὸ Βατοπαῖδι καὶ τὸν Παντο-
κράτορα καὶ ἔφθασαν ὑστερα στὸ Μοναστήρι τοῦ Σταυρο-
νικήτα ποῦ ἔχει γιὰ προστάτη τὸ Ἅγιον τὸν Ἰωάννη
τὸ Πρόδρομον τὸ Βαπτιστή.

Πρῶτα, πρῶτα ἔσφαξαν οἱ φονιάδες αὐτοῦ τοὺς καλο-
γέρους τοῦ Μοναστηρίου, ὑστερα σούφρωσαν ὅτι καὶ ἂν
βρῆκαν σὲ ἀσῆμι καὶ σὲ μάλαμα ἀρχιερατικά, πατερί-
τσαις, μίτραις καὶ ἐγκόλπια καὶ στὰ ὑστερνὰ ἀφοῦ ἔ-
βγαλαν τὰ ἀσημώματα τῆς θαυματουργῆς τῆς εἰκόνας
τοῦ Ἁγι-Νικόλα ἐρρίξαν μὲ βλαστημιαῖς τὴν εἰκόνα
τοῦ Μεγάλου Ἁγίου στὴ θάλασσα. Μὰ κείνος ποῦ σκόνει
τὰ κύματα καὶ τὴ φουρτοῦνα τὴ κάμνει γαλήνη σῆκωσῃ
φοβερά φουσκοθαλασσιὰ, ἀέρα ποῦ ξεριζώσῃ δένδρα καὶ
βράχους, ἔσπασε τὴν ἀρμάδα τους σὰν σάπιαις κορφαῖς
καὶ τοὺς ἔστειλε νὰ βροῦν τὸν πάτον τῆς θάλασσας. Ἐκεῖ
ποῦ πνίγηκαν οἱ φονιάδες στὸν πάτον τῆς θάλασσας πτέ-
κουνταν ὀλόρθη ἡ θαυματουργὴ εἰκόνα καὶ εἶχε γιὰ Ἐκ-
κλησιὰ τῆς τὰ ἀρμυρὰ νερά, γιὰ προσκυνητῆς τῆς δελοῖνια
γιὰ πολυεταίους καὶ λαμπάδαις ταῖς ἀκτῖναις τοῦ Ἐανθο-
μάλλη Ἡλίου καὶ τοῦ νεροπαλοῦ Φεγγαριοῦ, γιὰ λυχνά-
ρια τὰ γλυκώρωτα ἀμέτρητα ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, γιὰ πα-
τερίτσα τὸ φοβερὸ καμάκι τοῦ Ποσειδῶνα, γιὰ μίτρα τὸ
ἀφρόπλακτον μυριοπετραδοστόλιον στεφάνιν τοῦ Πρωτέα,
γιὰ κανδηλωνάπταις Τρίτωνας, γιὰ μοναχοὺς Γοργόναις,
γιὰ παππάδες Θαλασσοακτῆς καὶ γιὰ ψάλταις τὰ γκιόνια
γιὰ ἀρχιερατικὴ του φορεσιὰ στρεΐδια καὶ κοχύλαις, μαν-
δύα πλεγμένον ἀπὸ φύκια καὶ γιὰ φύλακα τὸν τὰ ψάρια
τῆς θάλασσας. Ὅλοι ξεχάσανε καὶ τὸ μοναστήρι καὶ τὴν
εἰκόνα γὰ ὑστερα ἀπὸ καμμιά σαρανταρὶά χρόνια ὁ Πα-
τριάρχης Ἱερουσαλὴμ πεσμένος ἀπὸ τὸ θρόνον τὸ Πατριαρχικόν,
φορτωμένος φλουρὶ καὶ ἄσπρα, κατέθηκε στὸ Ἄγιονόρος
νὰ ἡσυχάσῃ καὶ ἀποφάσισεν νὰ ξαναχτισθῇ καὶ τὸ Μονα-
στήρι τοῦ Σταυρονικήτα ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰ γρα-
μμένα ἀπάνου ἀπὸ τὴ Μεγάλῃ Πόρτα.

Μιὰ βραδυὰ βλέπει ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ καλόγηροι
τοῦ Μοναστηρίου κοντὰ ἐκεῖ πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσαν μὲ
κολῶνα φεγγερῆ σὰν ἥλιος νὰ φέγγῃ κατάλαβαν πῶς εἶ-

καὶ «ὁ Διόνυσος» δούλεψαν μονάχα μ' ἄρνησιν Δὲν τὰ
πλημμύρισεν ἡ ζωὴ γιὰ νὰ ξεπεταχτῆ ὅξω ἀπὸ τίς σε-
λίδες τους καὶ νὰ παρσάξῃ μὲ τῆς τὸ κοινὸ, ποῦ
ἤθελαν νὰ τὸ ἀναμορφώσουν. Οἱ πῶς ἀντιθετοὶ ἰδέες
πᾶλευσαν μέσα σ' αὐτὰ καὶ μονάχα ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ
δὲν καθρεφτίζονταν, οὐτ' ἔβρισκεν ὅτι τῆς χρειάζον-
ταν γιὰ τὸ ξαναβάπτισμά της στὴν ἐλευτέρη σκέψιν
καὶ στὴ δημιουργικὴ δύναμιν τῆς ἀλήθειας. Γιατί τί
καλὸ μποροῦσε νὰ φέρῃ σ' αὐτὴ ἀκατάστατος κ' ἀλό-
γιαστος ἀγῶνας ν' ἀπλωθοῦν κ' ἐδῶ οἱ φιλοσοφικῆς ἰ-
δέες τοῦ Νίτσε, οἱ φιλολογικῆς ἀρχεῖς τοῦ Mercure de
France κ' οἱ ἄλλοι διάφοροι πνευματικοὶ νεωτερι-
σμοί, ὅταν αὐτὰ γίνονταν χωρὶς μέθοδον, χωρὶς τὴ γνώ-
σιν τοῦ τί θέλουν; Δὲν εἶναι ἐδῶ τόπος νὰ εἰπῆ κρι-
νέντας ποῖα εἶναι ἡ φιλοσοφία τοῦ Νίτσε—καὶ μὴ φρι-
νεται, πῶς ποῦθεν θὰ ἔδω μὴ μπορέσει νὰ τὸ εἰπῆ, ἀφοῦ
καλὰ καλὰ δὲν ξέρουμε ποῖα εἶναι καὶ μονάχα τὴ ρω-
νοῦμε γιὰ νὰ δεῖξομε πῶς τὴ γνωρίζομε μὰ δὲν
πρέπει νὰ εἰποῦμε, ὅτι θέλησαν νὰ τὴ διαδώσουν στὴν
Ἑλλάδα, χωρὶς νὰ ξετάσουν καθόλου, ἂν εἶναι κατάλ-
ληλον τὸ ἔθνος μας γιὰ τέτοια φιλοσοφία, ἂν τὴ δέχε-
ται ἡ ψυχὴ του, καὶ μόνον ὅταν ξεδιαλοῦσαν τὰ ση-
μεῖα αὐτὰ νᾶκαναν τὴ δοκιμὴ;

Γιατί ποῖα ἀναμόρφωσιν θὰ γινόταν στὴν Ἑλλη-
νικὴ ψυχὴ, ὅταν ἀπὸ τὴ μὲ μεριὰ ἤθελαν γιὰ ὁδηγὸ
μας τὸ Λατινικὸ πνεῦμα, ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ Γερμανι-

ναὶ θαυματουργὴ δουλειὰ μὰ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ νοιώσῃ
τί νᾶναι.

Ὁ Πατριάρχης τότε μ' ὅλα τὰ γεροντάματά του, ἀφοῦ
πῆρε καὶ ἄλλους καλόγηρους, τινάζεται σὲ μιὰ μεγάλῃ
βάρκα, κάθεται πρῶτος στὸ κουπί, λάμνει σὰν παλληκάρι
δεκοτῶ χρόνῶ, λάμνουν καὶ οἱ καλόγηροι καὶ λυγοῦν σὰν
λυγαριῶς κλωνάρια τὰ κουπιὰ στὰ χέρια τους, φθάνουν
στὴ κολῶνα ποῦ ἔστραφτε, ἔλαμπε, ὀκτινοβολοῦσε σὰν
καθαρὸ φῶς, σταυροκοποῦνται γονατίζουσι, φωνάζουσι
«Κύριε ἐλέησον» βλέπουσι πρὸς τὰ κάτω καὶ νὰ σου ἀνα-
βαίνει μοναχὸς τοῦ ἕνα εἰκόνασμα τοῦ Ἁγι-Νικόλα μὲ
ἕνα μεφάλο στρεΐδι σφηνωμένον στὸ σχισμένον μέτωπον τῆς
εἰκόνας.

Μὲ λαχτῆρα ὁ Πατριάρχης ἀγκάλιασε τὸ εἰκόνασμα
τὸ ἐφίλησε ὀλόκαρδα, ὀλόψυχα καὶ μὲ μεγάλη λιτανεία
θρόνισσε τὴν θαυματουργὴν εἰκόνα ποῦ τρέχει παντα ἅγιον
μύρον καὶ χάρι θεϊκὴ εἰς τὸ τέμπλον τῆς Ἐκκλησίας καὶ
τὸ στρεΐδι ἐκρυψε ἀνάμεσα στὰ ἀγιολεῖψανα τοῦ Μονα-
στηρίου. Ὑστερα ἀπὸ χρόνια πολλὰ οἱ Ρουῖσοι ἐκλεψαν
τὸ μισὸ τὸ στρεΐδι καὶ τὸ ἔκρυψαν εἰς τὸ Ἱησαυροφυλάκι
στὴν Πετροῦπολιν μαζὴ μὲ τὸ κλεμμένον κομμάτι τοῦ
Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ τὸ ἄλλο μισὸ στρεΐδι βρίσκεται
στὸ Μοναστήρι ὡς σήμερα καὶ παρουσιάζεται εἰς τοὺς
προσκυνητάδας.

ΓΙΟΥΡΓΑΣ

Η ΣΟΦΙΑ

Πρόσωπα : Ὁ Διευθυντὴς τῶν «Καιρῶν» κ' ὁ
συντάχτης—γραμματικὸς του.

(Μέσα στὸ γραφεῖον τοῦ διευθυντή).

Ὁ συντάχτης.—Ἡθελα, κύριε διευθυντά, νὰ
γράψω σήμερα κάτι γιὰ τὴ γέννησιν τοῦ Χριστοῦ·
μήπως ἔχετε στὴ βιβλιοθήκη σας κανένα βιβλίον κα-
τάλληλον γιὰ βοήθημα;

Ὁ διευθυντὴς.—Διὰ βόλε! τί τὸ θέλεις τὸ
βιβλίον! βιβλιοθήκη εἶναι τὸ κεφάλιν μου. Λοιπὸν νὰ
σοῦ εἰπῶ. Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε στὸ ἕνα πρὸ Χρ-
στοῦ...

Ὁ συντάχτης (κατάπληκτος).—Μὲ θαμπώνε-
τε, κύριε διευθυντά, μὲ τὰς γνώσεις σας. Μοῦ λέτε
πολὺ πρωτότυπα καὶ πρωτοφανῆ πράγματα.

Ὁ διευθυντὴς (χαμογελῶντας).—Μὲ κολα-
κεῖται μετριοφρονοῦντα. Ἄς εἶναι· εἰσθε νέος ἀκό-
μη εὐτυχῶς καὶ θὰ μάθετε πολλὰ μὲ τῆ μου. Γράφε
κ' ἐγὼ νὰ σοῦ λέω. Ὁ Χριστὸς ἦτον υἱὸς τοῦ Θεοῦ
καὶ τῆς Μαρίας, τῆς κόρης τοῦ Ἰωακείμ...

Ὁ συντάχτης.—Τοῦ Ἰωακείμ; Πῶς νὰ τὸ
ἐπρόφεραν ἔρα γε αὐτὸ τὸ Ἰωακείμ τότε;

Ὁ διευθυντὴς.—Ἐδῶ εἶναι ὁ ἰωτακισμὸς. Ὁ
νόμος τῆς ἐναλλαγῆς τῶν στοιχείων τοῦ ἀλφάβη-

τὸ κ' ἀπὸ τὴν ἄλλη διαλαλοῦσαν, πῶς ἡ ἀλήθεια
βρίσκεται στὴ φιλολογία τοῦ Βορρῆ, ποῦ ζητοῦσαν νὰ
μὰς τὴν μολιάσουν χωρὶς κ' ἐδῶ νὰ ξετάσουν, ἂν ἡ
φυλὴ μας μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἀναδημιουργηθῆ—ἂν
χρειάζεται ἀναδημιουργησῆ—μὲ τέτοια φιλολογία;
Γιατί πῶς θὰ συνήθιζαν τὴν κοινωνία μας νὰ σκέφτε-
ται καὶ νὰ κρίνει καθαρά, ὅταν τῆς εἰδῶν νὰ διαβῆ-
σει ὅτι γέννησε κάθε καινούργια τεχνουργία κάθε χώ-
ρος, δίχως νὰ ὑπάρχει σ' ἄλ' αὐτὰ μέθοδος καὶ δίχως
νὰ τὰ συγκρατῆ ἕνας γενικὸς λόγος, ποῦ θάδειχνε τὴν
ἀνάγκη τους;

III. Τὰ δύο αὐτὰ περιοδικὰ δὲν ἔκαναν τίποτε
περσότερον ἀπὸ τὴν «Τέχνη» γιὰτί καὶ στὰ δύο βασί-
λεψεν ἡ ἀταξία μ' ὅλη τῆς τὴ δύναμιν καὶ τὸ ἔργο
τους τὸ χαρακτηρίσαν ἡ βαθιὰ ἀμφιβολία στὸ τί θέ-
λουσι. Κι' αὐτὸ τὸ βλέπομε καθάρα, ἂν προσέ-
ξομε σ' ὅλες τίς σελίδες τους. Γιατί τί ἄλλο ἦταν
παρὰ ἀμφιβολία βαθιὰ ὅλη ἐκεῖνη ἡ ἀνόμοια φιλολο-
γία, δικὴ μας καὶ ξένη, ποῦ πέρασεν ἀπ' ἐκεῖ μέσα
χωρὶς νὰ μπορέσει νὰ τοὺς δώσῃ ὀρισμένον χροῖμα καὶ νὰ
μὰς εἰπῆ γιὰ ποῖα ἰδέα καὶ γιὰ ποῖον σκοπὸν ἀγωνί-
ζονταν; Καὶ μιὰ τέτοια ἔργασίαν βέβαια δὲν μπορεῖ
ποτὲ νὰ φανεῖ χρήσιμη σ' ἐκείνους, ποῦ γιὰ χάσῃ τους
γίνεται· οὔτε στὴν τέχνη δηλαδὴ, οὔτε στὸ κοινὸ καὶ
μάλιστα στὸ Ἑλληνικόν, ποῦ ἀσυνήθιστον νὰ σκέφτεται,
ἔχει καὶ βαθιὰ τὴν ἀρρώστια τῆς ἀμφιβολίας. (ἀκολουθεῖ)